

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING

No. 292.

Deel XII.

1 Sept. 1949.

Adres der Redactie :

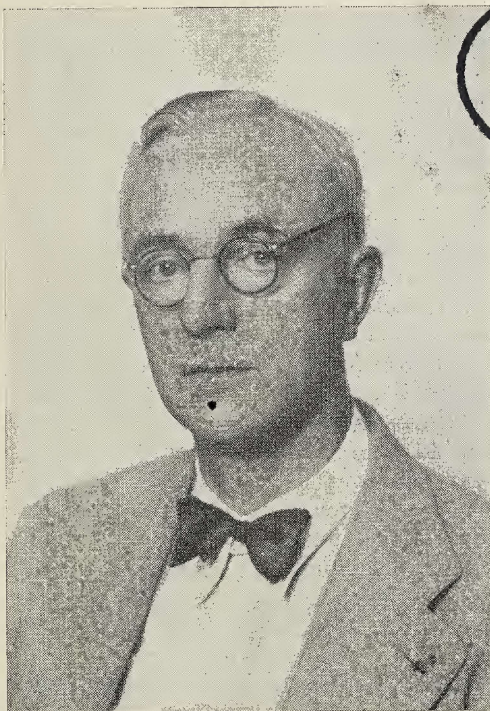
B. J. LEMPKE, Oude IJselstraat 12^{III}, Amsterdam-Zuid 2 — Nederland

INHOUD: **P. van der Wiel**: In memoriam (p. 409). — **C. Doets**: Lepidopterologische mededelingen over 1946—1948 (p. 413). — **W. Roepke**: Nomenclatorische aantekeningen II (p. 418). — **J. B. Corporaal**: Seventh series of Notes on Systematics and Synonymy (p. 420). — **B. J. Lempke**: Boekbespreking (p. 423). — Korte mededelingen (p. 423).

In Memoriam Dr. A. Reclaire

door

P. VAN DER WIEL

Op 1 Maart overleed plotseling op 67-jarige leeftijd mijn trouwe vriend en medewerker, waardoor onze vereniging weder een zwaar verlies leed.

Dr. August Reclaire werd op 26 October 1881 geboren te Rotterdam, alwaar hij reeds als H.B.S.-scholier de eerste prijs der Nederl. Botanische Vereniging verwierf voor een door hem samen-gebracht herbarium en tevens een bronzen medaille van de Wereld-tentoonstelling te Parijs. Zijn verdere opleiding ontving hij op de Rijks-tuinbouwschool te Wageningen, waarna hij scheikunde studeerde aan de Universiteit te Göttingen, waar hij tot doctor in de filosofie, met scheikunde als hoofdvak en plant- en natuurkunde als bijvakken, promoveerde. Van 1907 tot en met 1908 was hij werkzaam als assistent bij Prof. Tollens te Göttingen, van 1909 tot en met 1918 als scheikundige bij de Fa. Schimmel & Co. te Miltitz bij Leipzig.

Inmiddels was hij gehuwd met Augusta Johanna Lindhout, welbekend in muziekkringen; zij hadden een dochter, Frederika.

Wegens de slechte economische toestand in Duitsland verhuisde hij met vrouw en kind in 1919 naar Hilversum, alwaar hij eerst als scheikundige, later als Directeur der N.V. Polak & Schwarz' Essence-fabrieken werkzaam was; in 1942 werd hij gepensioneerd en kreeg daardoor gelegenheid zich geheel en al aan de entomologie te wijden.

Reeds als scholier begon hij Coleoptera te verzamelen, en tijdens zijn verblijf in Duitsland werd hiervan een uitstekende collectie tezamen gebracht; na zijn terugkeer in ons land hadden niet alleen de Coleoptera, maar ook de Rhynchota zijn belangstelling; in later jaren was het speciaal de laatste groep, waaraan hij zijn aandacht wijdde. Geholpen door zijn grondige kennis der planten wist hij verscheiden kevers en wantsen nieuw voor onze fauna te ontdekken. Hij had een uitstekende speurzin en een verwonderlijk geduld bij het verzamelen van insecten.

Gedurende 28 jaar hadden wij de gewoonte één, later twee, soms driemaal per jaar een week te zamen op excursie te gaan, niet alleen naar Zuid-Limburg — waar wij zo gaarne verzamelden — doch ook naar andere plaatsen in ons land. Steeds waren het aangename tochten, waarop wij onze ondervindingen uitwisselden.

Van zijn hand verschenen verscheiden bijdragen voor onze fauna, waarbij steeds weer bleek, hoe nauwlettend en uitvoerig hij deze onderzocht; zijn beredeneerde lijst der Nederl. Homoptera was een voorbeeld door de biologische gegevens, die hij deels zelf observeerde, deels uit de literatuur der Europese fauna bijeenbracht. De laatste tijd was hij bezig een werk over de Nederlandse Heteroptera te schrijven. Hij nam notitie van alles wat daarover in 't buitenland verschenen was; nooit was hem moeite te veel, om door correspondentie nadere gegevens te verzamelen en wat hij wist te laten controleren. In dit werk wilde hij, behalve een revisie van de systematiek der genera en soorten, ook telkens determinatietabellen toevoegen om het anderen gemakkelijker te maken, hun weg in deze zo moeilijke insectengroep te vinden. Wanneer hij weder een groep bewerkt had, zond hij deze tabellen naar zijn correspondenten in binnen- en buitenland om ze te laten testen op hun bruikbaarheid. Het is ontzettend jammer, dat hij dit werk niet heeft kunnen voltooien, en het is te hopen dat het manuscript, waarvan het eerste gedeelte reeds zo goed als persklaar is, door anderen afgemaakt zal kunnen worden! Ook al zou dit voorlopig niet mogelijk zijn, dan ware het toch wenselijk, althans dit eerste gedeelte te publiceren.

In de serie „Wat leeft en groeit” schreef hij het wantsenboekje; de

drie deeltjes over kevers — voor dezelfde serie — van zijn hand zijn reeds lang gereed, doch nog niet verschenen.

Op verzoek van wijlen Dr. Everts verzorgden wij te zamen de vervolgen op het aanhangsel in „Coleoptera Neerlandica III” onder de titel „Bijdragen tot de kennis der Nederlandse Kevers”, welk werk door mij zal worden voortgezet. Betreffende de fauna der Noordzee-eilanden waren wij de laatste jaren bezig gezamenlijk gegevens bijeen te brengen; te zijner tijd hoop ik een lijst te doen verschijnen.

In het geheel werden door hem 63 Coleoptera-soorten als nieuw voor onze fauna ontdekt, van de wantsen idem 14 soorten; door Dr. Everts werd een nieuwe soort naar hem genoemd, nl. *Mantura Reclairei* Ev., terwijl R. Scholz *Meligethes Reclairei* Sch. naar hem noemde.

Van 1920 tot en met 1948 werden 1523 kever-soorten door hem te Hilversum en omgeving aangetroffen, een respectabel aantal in vergelijking tot het totaal der aangetroffen soorten in ons land.

Dank zij de belangeloze medewerking der familie wordt zijn collectie Coleoptera met de mijne verenigd, terwijl zijn voorbeeldige collectie wantsen aan het Zoöl. Museum te Amsterdam geschonken werd.

Hieronder volgt een lijst van zijn publicaties en mededelingen:

Entomologische geschriften van Dr. A. Reclaire,
zomede mededelingen, door hem gedaan op de Vergaderingen der
Nederlandsche Entomologische Vereeniging.

1. Maritieme Coleoptera bij Rotterdam, 1907, Ent. Ber. 2 (38): 192.
2. *Amara cursitans* Zimm. en *Timarcha metallica* Laich. in Nederland, 1907, Ent. Ber. 2 (38): 193.
3. Over de levenswijze van *Coelambus novemlineatus* St., 1907, Ent. Ber. 2 (38): 193.
4. Iets over het leven der waterkevers, 1909, Ent. Ber. 2 (45): 293.
5. Uit Amerikaansche statistieken, 1909, Ent. Ber. 2 (45): 294.
6. Vangsten van *Liodes*-soorten bij Hilversum; vergelijking van M. Linke's en von Kiesenwetter's Staphyliniden-vangsten bij Leipzig, 1923, Verslag 56e Wintervergadering, 18 Febr. 1923, Tijdschr. v. Ent. 66: XXV—XXVI.
7. Keverfauna Bergen op Zoom, 1924, Natura (7), 15 Juli.
8. Over het voorkomen van *Phytobius velaris* Gyll. (Faun. nov. spec.) op Terschelling, 1925, Ent. Ber. 7 (146): 19.
9. Korte mededeeling omtrent eenige op Terschelling waargenomen kevers, wantsen en mieren, 1926, Ent. Ber. 7 (148): 58.
10. Overzicht van de in Nederland en het omliggend gebied bij mieren gevonden Coleoptera, 1926, Ent. Ber. 7 (151): 127; idem Vervolg en slot — Ent. Ber. 7 (152): 151.
11. Het voorkomen van *Microtoma atrata* Goeze in Zuid-Limburg, 1926, Ent. Ber. 7 (152): 158.
12. *Agabus chalconotus* Panz. en de a. *melanocornis* Zimm., 1929, Verslag 62e Wintervergadering, 24 Mrt. 1929, Tijdschr. v. Ent. 72: XXV—XXVI.
13. Aanteekeningen omtrent het voorkomen van Hemiptera-heteroptera in Nederland, vooral in het Gooi, 1929, Ent. Ber. 7 (167): 433; idem, Vervolg en slot — Ent. Ber. 7 (168): 458.
14. *Cymus obliquus* Horv. en *Anthocoris pilosus* Jac., beide inlands, 1930, Verslag 63e Wintervergadering, 16 Febr. 1930, Tijdschr. v. Ent. 73: LXIV—LXV.
15. Boekbespreking: G. Portevin, Histoire naturelle des Coléoptères de France, Tome I, Adepaga-Phytophaga —; F. Picard, Faune de France 20, Coléoptères, Cerambycidae, 1930, Ent. Ber. 8 (172): 55.
16. Vier *Zyras*-soorten bij een nest van *Lasius fuliginosus* Latr., 1930, Ent. Ber. 8 (174): 103.
17. Boekbespreking: Dr. J. Wille, Die Rübenwanze *Piesma quadrata* Fieb., 1930, Ent. Ber. 8 (174): 117.

18. Korte mededeeling omtrent eenige op Vlieland waargenomen insecten, 1930, Ent. Ber. 8 (175): 121.
19. *Tropisthetus holosericeus* Scholtz en *Drymus confusus* Horv., nieuw voor de Nederl. fauna, 1931, Verslag 64e Wintervergadering, 22 Febr. 1931, Tijdschr. v. Ent. 74: XLIV—XLV.
20. Naamlijst der in Nederland en het omliggend gebied waargenomen wantsen (Hemiptera-heteroptera) met aantekeningen omtrent de voedsel- of verblijfplaats en de levenswijze, 1932, Tijdschr. v. Ent. 75: 59—258.
21. *Anthocoris minki* Dhrn. en var. *simulans* Reut. f.n.spec.; *Anthocoris*-soorten, voorliefde voor sommige planten, 1932, Verslag 87e Zomervergadering, 8 Juni 1932, Tijdschr. v. Ent. 75: LXXXVI—LXXXVII.
22. Boekbespreking: N. H. Joy, A practical handbook of British beetles, 1932, Ent. Ber. 8 (187): 405.
23. Proeve eener analytische tabel voor de Nederlandsche Corixiden, 1932, Tijdschr. v. Ent. 75, Supplement: 102—114.
24. *Camptotalus costalis* en andere soorten, 1933, Verslag 66e Wintervergadering, 26 Febr. 1933, Tijdschr. v. Ent. 76: XXIV—XXVI.
25. Verhouding ♂♂ en ♀♀ bij verschillende wantsen, 1933, Verslag 88e Zomervergadering, 17 Juni 1933, op. cit. 76: LXVIII—LXX.
26. Nieuwe Rhynchoten voor de Nederlandse Fauna, 1934, Verslag 67e Wintervergadering, 25 Febr. 1934, op. cit. 77: XXVII—XXVIII.
27. Nieuwe Rhynchota voor de Nederlandse Fauna en mededeling over *Pyrrhocoris apteris* L., 1934, Verslag 89e Zomervergadering, 9 Juni 1934, op. cit. 77: LXVI—LXVII.
28. Vervolg, tevens 2e Supplement op de Naamlijst der in Nederland en het oml. gebied waargenomen wantsen (Hemiptera-heteroptera), 1934, Ent. Ber. 9 (198): 47.
29. *Nysius ericae* Schüll. en andere voor de fauna nieuwe soorten wantsen in Nederland, 1935, 68e Wintervergadering, 10 Febr. 1935, op. cit. 78: XXXVI—XXXVII.
30. *Lasiocantha capucina* Germ. en *Acalypta nigrina* Fall. inlands, en enige opmerkingen over wantsen, 1935, Verslag 90e Zomervergadering, 22 Juni 1935, op. cit. 78: LIX—LX.
31. *Cimex dissimilis* Horv. en *Cardiastethus fasciventris* Garb., beide f.n. spec., 1936, Verslag 69e Wintervergadering, 23 Febr. 1936, op. cit. 79: XLIII—XLIV.
32. 2e Vervolg op de Naamlijst der in Nederland en het oml. gebied waargenomen wantsen (Hemiptera-heteroptera), 1936, Ent. Ber. 9 (210): 243.
33. *Lisiosomus enervis* H. S. f.n.spec. van Eys en *Micronecta meridionalis* Costa van Warmond, 1937, Verslag 70e Wintervergadering, 14 Febr. 1937, Tijdschr. v. Ent. 80: LXIV.
34. Korte mededeling naar aanleiding van het voorkomen van *Naucoris maculatus* F. (Hemiptera-heteroptera) in de Oisterwijkse vennen, 1937, Ent. Ber. 9 (218): 364.
35. Wantsen op onze jeneverbesstruiken, 1937, „In weer en wind” 1: 146.
36. Populierboktor, 1937, „In weer en wind” 2: 171.
37. *Heterocordylus tumidicornis* bij Eys en mededelingen over Nederl. wantsen, 1938, Verslag 71e Wintervergadering, 13 Febr. 1938, Tijdschr. v. Ent. 81: XXX—XXXII.
38. Over Nederlandse *Micronecta*-soorten en *Spathocera dalmanni* Schill. van Amsterdam, 1938, Verslag 93e Zomervergadering, 2 Juli 1938, op. cit. 81: LXXXIX—XC.
39. Beitrag zur Kenntnis der Wanzenfauna der Rheinprovinz, 1938, „Dachentiana” 97: 91—96 (Bonn).
40. 3e Vervolg op de Naamlijst der in Nederland en oml. geb. waargenomen Wantsen (Hemiptera-heteroptera), 1940, Tijdschr. v. Ent. 83: 103—119.
41. *Alloeotomus gothicus* Fall. en *A. germanicus* E. Wagn. (Hemiptera-heteroptera), 1940, Ent. Ber. 10 (235): 271.
42. Serie „Wat leeft en groeit”, Deel 28: Wantsen, Uitg. „Het Spectrum”, Utrecht, 1940.
43. Wantsen in mierennesten, 1941, „In weer en wind” 5: 181.
44. Een zeldzame wants (*Phimadera humetalis* Dalm.) te Soest gevonden, 1941, „In weer en wind” 5: 238.
45. Het rozenkevertje, 1943, „In weer en wind” 7: 176.
46. *Dytiscus*-vormen, 1943, „In weer en wind” 7: 192.
47. 4e Vervolg op de Naamlijst der in Nederland en het aangr. geb. waargen. wantsen (Hemiptera-heteroptera), 1943, Ent. Ber. 11 (253): 106.
48. Enkele opmerkingen omtrent de Nederlandsche *Notonecta*-soorten, 1943, Ent. Ber. 11 (254): 144.

49. De timmerbok, 1943, „In weer en wind” 7: 218.
50. Boekbespreking: Blöte, H. C., Fauna van Nederland, Afl. II, Homoptera, 1944, Ent. Ber. 11 (256): 172.
51. Naamlijst der in Nederland en het aangrenzende gebied waargenomen Cicaden (Hemiptera-homoptera), 1944, Ent. Ber. 11 (261/263): 221.
52. Kevers en wantsen op de heide, 1944, „In weer en wind” 8: 93.
53. 5e Vervolg op de Naamlijst der in Nederl. en het aangr. geb. waargen. wantsen (Hemiptera-heteroptera), 1946, Tijdschr. v. Ent. 89: 39—64.
54. Melanisme bij Nederlandse wantsen, 1947, Ent. Ber. 12 (274): 113.
55. Iets over de Julikever (duinkever: *Polyphylla fullo* L.), 1948, „In weer en wind” 10: 177.
56. Wordt de boktor *Spondylus buprestoides* L. door verf- resp. terpentijngeur aangelokt?, 1948, Ent. Ber. 12 (282): 251.

In manuscript:

57. 6e Vervolg op de Naamlijst der in Nederland en het aangr. geb. waargen. wantsen (Hemiptera-heteroptera).
58. Determineerwerk, faunistische opgaven en levensgewoonten der Nederlandse wantsen, Deel I.
59. Serie „Wat leeft en groeit”, Deel 15: Kevers I.
60. Idem „ 16: „ II.
61. Idem „ 17: „ III.

Geschriften Dr. A. Reclaire en P. van der Wiel:

- I. 2e Korte mededeeling omtrent eenige op Vlieland waargenomen kevers, 1932, Ent. Ber. 8 (188): 421.
- II. Bijdrage tot de kennis der Nederlandsche kevers I (13e Vervolg op het aanhangsel in „Coleoptera Neerlandica III”), 1934, Ent. Ber. 9 (195): 11.
- III. Bijdrage tot de kennis der Nederlandsche kevers II (14e Vervolg op het aanhangsel in „Col. Neerl. III”), 1936, Ent. Ber. 9 (209): 228.
- IV. Coleoptera uit het aangrenzend gebied, welke in Everts' „Col. Neerl.” (met vervolgen) nog niet vermeld zijn, benevens opmerkingen omtrent reeds bekende soorten, 1947, Feestbundel, Tijdschr. v. Ent. 88: 460—476.
- V. Bijdrage tot de kennis der Nederlandse kevers III (15e Vervolg op het aanhangsel in „Col. Neerl. III”), 1948, op. cit. 89: 65—76.
- VI. *Coelambus lautus* Schaum in Nederland (Coleoptera), 1948, Ent. Ber. 12 (280): 221.
- VII. Een nog niet beschreven var. van *Deronectus canaliculatus* Lac. in Nederland (Coleoptera), 1948, Ent. Ber. 12 (280): 222.

In manuscript:

- VIII. Fauna der Nederlandse Noordzee-eilanden (Coleoptera en Rhynchota).
Amsterdam-Z. 1, Gerard Terborgstr. 23, Juni 1949.

Lepidopterologische mededelingen over 1946—1948

door

C. DOETS.

Crambus silvellus Hb. 15 Aug. 1948 zeer algemeen op een drassig stuk land met veel Sphagnum te Kortenhoef. Alle exx. gaaf.

Chilo cicatricellus Hb. Tamelijk algemeen op licht te Kortenhoef in Juli 1946, 1947 en 1948.

Schoenobius gigantellus Schiff. Vrij algemeen op licht in Juli 1947 en 1948 te Kortenhoef, Holl. Rading en Hilversum (Anna Hoeve).

Gymnancyla canella Hb. Rupsen algemeen in Sept. 1947 te Zandvoort en op 21 Sept. 1948 zeer algemeen te Cadzand (Zeeuwsch Vlaanderen), in licht pinsel aan stengels en takjes van *Salsola kali* L.